I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

PREPORUKE

VIJEĆE

PREPORUKA VIJEĆA

od 20. rujna 2016.

o osnivanju nacionalnih odbora za produktivnost

(2016/C 349/01)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292. u vezi s člankom 121. stavkom 2. i člankom 136.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

budući da:

(1) Potencijalni rast u europodručju i u Uniji kao cjelini znatno se usporio od 2000. Silazni trend u potencijalnom rastu proizvodnje osobito je prouzrokovan stalnim padom doprinosa ukupne faktorske produktivnosti. Od 2008. gospodarski rast dodatno je oslabio zbog slabijeg ulaganja. U budućnosti će gospodarski rast u konačnici ovisiti o povećanju produktivnosti. Povećanje produktivnosti predstavlja višedimenzionalan izazov koji iziskuje niz uravnoteženih politika usmjerenih posebno na podupiranje inovacija, povećanje vještina, smanjivanje nefleksibilnosti na tržištima rada i proizvoda te omogućavanje bolje raspodjele resursa. Iako postoji potreba za poboljšanjem rezultata u pogledu produktivnosti i konkurentnosti u Uniji, nedavna kriza pokazala je da države članice čija je valuta euro („države članice europodručja") mogu biti posebno izložene mogućem nakupljanju i iznenadnom izbijanju makroekonomskih neravnoteža koje se mogu preliti u druge države članice europodručja i države članice izvan europodručja. U nedostatku fleksibilnih nominalnih deviznih tečajeva potrebni su im odgovarajući mehanizmi prilagodbe na šokove specifične za pojedinačne zemlje. Dinamika produktivnosti i konkurentnosti relevantna je kako za nakupljanje, tako i za ispravljanje makroekonomskih neravnoteža (primjerice trgovinski deficiti i manjci tekućeg računa platne bilance, razine domaćih i vanjskih obveza) te za učinkovitu prilagodbu asimetričnim šokovima. Istraživanje i analiza politika koje utječu na dinamiku produktivnosti i konkurentnosti trebali bi poslužiti kao temelj razvoju koji je u skladu s ciljem neometanog funkcioniranja ekonomske i monetarne unije.

(2) Iako je ova Preporuka upućena državama članicama europodručja, države članice izvan europodručja potiču se na određivanje ili uspostavu sličnih tijela. Državama članicama izvan europodručja koje izraze namjeru poduzimanja daljnjih koraka u pogledu ove Preporuke trebalo bi se omogućiti da ravnopravno sudjeluju u svim aspektima suradnje u vezi s odborima za produktivnost.

(3) Europskim semestrom, posebno postupkom u slučaju makroekonomske neravnoteže, kako je utvrđen u Uredbi (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća [1] i Uredbi (EU) br. 1174/2011 Europskog parlamenta i Vijeća [2], osiguran je okvir za integriranu koordinaciju ekonomskih politika i nadzor. S ciljem poticanja napretka uz pomoć strukturnih reformi, za te postojeće mehanizme trebalo bi doći do snažnijeg preuzimanja odgovornosti na nacionalnoj razini. U tu se svrhu čini opravdano osigurati neovisnu analizu na nacionalnoj razini i jačati politički dijalog u državama članicama.

[1] Uredba (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža (SL L 306, 23.11.2011., str. 25.).

[2] Uredba (EU) br. 1174/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o provedbenim mjerama za ispravljanje prekomjernih makroekonomskih neravnoteža u europodručju (SL L 306, 23.11.2011., str. 8.).

(4) Uspostavom nacionalnih odbora za produktivnost koji služe za praćenje razvoja i kao temelj za nacionalnu raspravu u području produktivnosti i konkurentnosti trebalo bi se doprinijeti većem osjećaju odgovornosti za potrebne politike i reforme na nacionalnoj razini i unapređenju baze znanja za koordinaciju ekonomskih politika Unije. Ti odbori trebali bi analizirati razvoj produktivnosti i konkurentnosti, među ostalim u odnosu na globalne konkurente, uzimajući u obzir nacionalne posebnosti i ustaljene prakse.

(5) Opseg dijagnoze i analize odborâ za produktivnost odnosi se na sveobuhvatno poimanje produktivnosti i konkurentnosti. U obzir bi se trebali uzeti dugoročni pokretači produktivnosti i konkurentnosti i čimbenici koji ih omogućavaju, što uključuje inovacije, i sposobnost privlačenja ulaganja, poduzetnika i ljudskog kapitala te uzimanja u obzir troškovnih i netroškovnih čimbenika koji mogu utjecati na cijene i kvalitetu sadržaja robe i usluga, među ostalim u odnosu na globalne konkurente u kratkoročnom razdoblju.

(6) Nadalje, neovisnom visokovalitetnom ekonomskom analizom političkih izazova povećava se transparentnost političkih rasprava. Procjenom političkih izazova mogla bi se podići svijest svih dionika. To može imati pozitivan učinak na potporu javnosti za potrebne reforme i preuzimanje odgovornosti za njih. Ako i u mjeri u kojoj je to predviđeno njihovim nacionalnim mandatom, odbori za produktivnost također bi mogli vršiti procjenu učinaka opcija politika otvoreno pokazujući kompromise između politika.

(7) Odbori za produktivnost trebali bi imati autonomiju djelovanja u odnosu na bilo koje tijelo javne vlasti zaduženo za osmišljavanje i provedbu politika u području produktivnosti i konkurentnosti u državama članicama ili na europskoj razini. Osobito bi trebali biti u mogućnosti provoditi neovisnu analizu u svojem području rada. Iako je sastav odbora za produktivnost diskrecijsko pravo država članica, trebao bi biti nepristran, što znači da ne bi smio odražavati isključivo ili većinom stavove određenih skupina dionika. Tim se zahtjevima u pogledu neovisnosti i nepristranosti želi osigurati to da odbori za produktivnost mogu izrađivati stručne analize iznesene u javnom interesu.

(8) Obilježja odborâ za produktivnost trebala bi u potpunosti biti u skladu s člankom 152. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) te bi se njima trebala poštovati nacionalna praksa i institucije za oblikovanje plaća. U skladu s člankom 28. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, funkcioniranje odborâ za produktivnost ne bi trebalo utjecati na pravo radnika i poslodavaca odnosno njihovih organizacija na pregovaranje i sklapanje kolektivnih sporazuma na odgovarajućim razinama ili na poduzimanje kolektivnog djelovanja u skladu s pravom Unije te nacionalnim zakonodavstvima i praksom.

(9) Odbori za produktivnost trebali bi biti u kontaktu s odborima za produktivnost drugih država članica sudionica s ciljem razmjene mišljenja i najboljih praksi, također uzimajući u obzir širu dimenziju europodručja i Unije. Komisija bi mogla olakšati razmjenu mišljenja između odbora za produktivnost svih država članica sudionica. Također bi trebale postojati redovite rasprave između odborâ za produktivnost i Odbora za ekonomsku politiku u pogledu pitanja koja su u nadležnosti Odbora za ekonomsku politiku, uz sudjelovanje relevantnih stručnjaka država članica nesudionica.

(10) Djelovanje odborâ za produktivnost trebalo bi biti stalno. Odbori bi trebali svoje analize stavljati na raspolaganje javnosti i objavljivati godišnje izvješće koje bi moglo biti dio već postojećeg izvješća. Neovisna stručna mišljenja tih odbora, uključujući u okviru godišnjih izvješća, države članice i Komisija mogle bi iskoristiti u kontekstu europskog semestra i postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže.

(11) Kako bi se olakšala razmjena mišljenja na nadnacionalnoj razini, u svakoj bi državi članici trebao postojati jedan prepoznatljivi odbor za produktivnost. Važno je nadovezati se na već postojeće strukture kako bi se očuvali elementi koji već funkcioniraju i smanjili administrativni troškovi. Prema potrebi odbor za produktivnost mogao bi se temeljiti na već uspostavljenoj nacionalnoj strukturi koja uživa poštovanje, među ostalim u pogledu sudjelovanja dionika i savjetovanja s njima. Međutim, kako bi odbori za produktivnost ispravno obavljali svoje aktivnosti, oni bi se mogli oslanjati na razna zasebna i već postojeća tijela, pod uvjetom da je analiza tih tijela također visokog stupnja kvalitete.

(12) Ovom Preporukom ne mijenjaju se odgovornosti koje su dodijeljene u okviru europskog semestra, uključujući izradu i praćenje preporuka za pojedinu zemlju, ni primjena postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže kako je utvrđen u Uredbi (EU) br. 1176/2011,

DONIJELO JE OVU PREPORUKU:

I. **Ciljevi i područje primjene**

1. Cilj je ove Preporuke odrediti ili uspostaviti nacionalne odbore za produktivnost radi analize razvoja i politika u području produktivnosti i konkurentnosti, čime će se doprinijeti poticanju povećanja osjećaja odgovornosti za potrebne reforme na nacionalnoj razini i njihova provođenja te stoga i poticanju održivoga gospodarskog rasta i konvergencije.

2. Ova Preporuka upućena je državama članicama europodručja. Države članice izvan europodručja također se potiču na određivanje ili uspostavu sličnih tijela.

3. U primjeni ove Preporuke trebalo bi u potpunosti poštovati članak 152. UFEU-a te bi trebalo poštovati nacionalne prakse i institucije za oblikovanje plaća. Ovom Preporukom uzima se u obzir članak 28. Povelje Europske unije o temeljnim pravima i u skladu s tim ne utječe se na pravo pregovaranja, sklapanja ili primjene kolektivnih sporazuma niti na poduzimanje kolektivnog djelovanja u skladu s nacionalnim zakonodavstvima i praksom.

II. **Odbori za produktivnost**

4. Svaka države članica trebala bi uspostaviti odbor za produktivnost sa sljedećim zadaćama:

   (a) Dijagnoza i analiza razvoja produktivnosti i konkurentnosti u dotičnoj državi članici. Analizom bi se u obzir trebali uzeti aspekti europodručja i Unije te bi se ona trebala odnositi na dugoročne pokretače produktivnosti i konkurentnosti i čimbenike koji ih omogućavaju, što uključuje inovacije, i sposobnost privlačenja ulaganja, poduzetnika i ljudskog kapitala te uzimanja u obzir troškovnih i netroškovnih čimbenika koji mogu utjecati na cijene i kvalitetu sadržaja robe i usluga, među ostalim u odnosu na globalne konkurente u kratkoročnom razdoblju. Analiza bi se trebala temeljiti na transparentnim i usporedivim pokazateljima; i

   (b) Neovisna analiza političkih izazova u području produktivnosti i konkurentnosti i, ako i u mjeri u kojoj je to predviđeno njihovim nacionalnim mandatom, vršenje procjene učinaka opcija politika otvoreno pokazujući kompromise između politika.

5. Svaka država članica trebala bi odrediti jedan odbor za produktivnost, koji bi se, međutim, mogao oslanjati na razna postojeća tijela ili se sastojati od tih postojećih tijela.

6. Djelovanje odborâ za produktivnost trebalo bi biti stalno. Odbori bi trebali svoje analize stavljati na raspolaganje javnosti i objavljivati godišnje izvješće. Odbori za produktivnost trebali bi biti u kontaktu s odborima za produktivnost država članica izvan europodručja s ciljem razmjene mišljenja i najboljih praksi te bi prema potrebi trebali izrađivati zajedničke analize, također uzimajući u obzir širu dimenziju europodručja i Unije. Komisija će redovito razmjenjivati mišljenja sa svim odborima za produktivnost koji su sudionici, među ostalim u okviru misija za utvrđivanje činjenica u državama članicama, te bi mogla olakšati razmjenu mišljenja između odbora za produktivnost.

III. **Obilježja odborâ za produktivnost**

7. Odbori za produktivnost trebali bi imati autonomiju djelovanja u odnosu na bilo koje tijelo javne vlasti zaduženo za osmišljavanje i provedbu politika u području produktivnosti i konkurentnosti u državama članicama ili na europskoj razini. Kako bi se ispunile zadaće iz ove Preporuke, odbori bi trebali biti utemeljeni na nacionalnim propisima kojima im se osigurava visok stupanj funkcionalne autonomije i odgovornosti, što uključuje sljedeće:

   (a) mogućnost pravovremenog javnog komuniciranja;

   (b) provođenje postupaka za imenovanje članova na temelju iskustva i stručnosti;

   (c) primjeren pristup informacijama za provedbu svojeg mandata.

8. Odbori za produktivnost trebali bi biti objektivni, neutralni i posve neovisni u pogledu analize i njezina sadržaja. Odbori se mogu savjetovati s relevantnim dionicima, ali ne bi smjeli izražavati isključivo ili većinom stavove i interese određene skupine dionika.

9. Odbori za produktivnost trebali bi imati sposobnost izrade ekonomskih i statističkih analiza visokog stupnja kvalitete, uključujući one koje priznaje akademska zajednica. Analize bi mogla izraditi postojeća i zasebna tijela, pod uvjetom da su analize tih tijela također visokog stupnja kvalitete.

IV. **Povezanost s europskim semestrom**

10. Neovisna stručna mišljenja tih odbora, uključujući u okviru godišnjih izvješća, države članice i Komisija mogle bi iskoristiti u kontekstu europskog semestra i postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže. Ovom Preporukom ne mijenjaju se odgovornosti koje su dodijeljene u okviru europskog semestra, uključujući izradu i praćenje preporuka za pojedinu zemlju, ni primjena postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže kako je utvrđen u Uredbi (EU) br. 1176/2011.

V. **Odgovornost i transparentnost**

11. Analize koje ti odbori izrade u pravilu bi se trebale objavljivati.

VI. **Završne odredbe**

12. Države članice europodručja pozivaju se da do 20. ožujka 2018. provedu načela navedena u ovoj Preporuci.

13. Komisija se poziva da do 20. ožujka 2019., na temelju relevantnih informacija koje dobije od svih država članica, izradi izvješće o napretku u pogledu provedbe i prikladnosti ove Preporuke, uključujući o tome postoji li potreba za donošenjem dodatnih odredaba. Ako je to opravdano, izvješću se prilaže prijedlog za prilagodbu ove Preporuke.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. rujna 2016.

Za Vijeće

Predsjednik

I. KORČOK